

Csak hatalom- technika?

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 8. szám, 2017. február 24.

Madlovics Bálint elismeri (*A fasisztoid mutáció sikere, ÉS, 2017/5., febr. 3.*), hogy „diszkurzív szinten” a maffiaállami leírás nem volt képes „felőrölni a láthatatlanítást magát”, mellyel az orbáni rendszer „a választóit elcsábítja”. Maguk a rendszer hívei is tudomásul veszik a korrupciót, csak éppen egyetértenek azzal, ha azt a „mieink” művelik.

A rendszer politikai leírásáról viszont azt mondja: „objektíve meg tudnám-e mondani, hogy vajon az önbecsülés, vagy inkább a vezérelv, a hűségelv és a nem a mienk kirekesztése alkotják-e a rendszer lényegi attitűdjét? Nos, nem. Ez a politikai hitviták szintje.”

Nem hiszek a szememnek, ugyanolyan hit kérdése, hogy az Orbán-rendszerben érvényesül a vezérelv, a hűség elve, az erő elve, a nem a mieink kirekesztése, mint a rendszerkorifeus G. Fodor által ezzel szembeállított „önbecsülés”? A felsorolt jellemzőkkel „nem is adunk hozzá semmit” a rendszerhez? Mert a maffiaállam ideológiamentes leírásához képest „nem magyaráz a rendszerből semmi újat”?

Madlovics Bálint arra hivatkozik, hogy az Orbán-rendszer „konkrét tartalmát kell megvizsgálnunk”. Az nem konkrét, hogy mindenről a vezér dönt? Hogy gazdaságilag is csak a hűségesek érvényesülhetnek? Hogy folyton változó célcsoportokat rekesztenek ki (a trafikoktól a földvásárlásig)?

A maffiaállami leírás szerint az „ellenfeleink idegenszerűek”, és a „haza nem lehet ellenzékben” kijelentés a Fidesz támogatói számára nem kirekesztés, hanem „nemzeti narratíva”. A rendszer legfeljebb csak ideológiahasználó. Nem vesz arról tudomást, hogy minden egyes áthallásos ideologikus kijelentés megerősíti az előzőt, és a dinamikus rendszerekre jellemző, a szociológiában is megfigyelhető útfüggőséghez vezetett. A kezdeti, ha tetszik, nem feltétlenül determinált esemény az azt követő stabil fázisban a kizárólagos helyeslő, pozitív visszacsatolások következtében idővel már feltartóztathatatlan folyamatot eredményez: a használatból meggyőződés lesz.

Ugyan „a maffiaállamosítás »politikai eredménye« meglehetősen siralmas”, vallja be Madlovics, „csakhogya a maffiaállam” alpból nem lenne hatástalan eszköz; csak akkor az, ha - mint az ellenzéki térfél szereplőinek túlnyomó többsége - következtelenül és nem rendeltetésszerűen használják”. Eszerint az ellenzéki térfél többi szereplője az oka a közel két évtizedes használat „siralmas” eredményének: ők alkalmazták hibásan Magyar Bálint leírását. Ha úgy alkalmazták volna, ahogy azt a mester gondolja, jobban működött volna. Nyilván: a szocializmust is csak rosszul felfogva építették.

Egy Facebook-bejegyzésében Madlovics Bálint azt írta a faszizmus kérdéséről, hogy „nem is érdekel ennek a vitának az eredménye”.

Akkor térjünk át a legnagyobb bajra.

A maffiaállami leírás kizárólagos érvényességnek hívei szerint pusztán „szubjektív, politikai értékítélet”, hogy az orbáni rendszer a demokrácia elleni, egyre inkább szélsőjobboldali, fasisztoid lázadás is lenne. A rendszerben csak szociológiai-hatalomtechnikai konkrétumokat látnak. A „Jenyűlásoktól kezdve a fékek és ellensúlyok absztrakt elvein át a gazdaság- és szociálpolitika bármely aspektusáig, vagy bármilyen botrányig, egy közös keretben, egymással összefüggésben...” Beleértve ennek a „keretezésnek” az „újszerű szókészletét (tranzitállamosítás, bandaháború stb.)”.

Akik az Orbán-rendszert kizárólag ebből az ideológiamentes maffiaállami nézőpontból írják le, ugyanannak a korszemnek a képviselői, mint az általuk leírt rendszer magukat ideológiamentesnek álcázott

működtetői. E korszak hatása alatt álló demokrata az Orbán-rendszerben pusztán hatalmi törekvéseket kifejező, harácsoló, hazudozó („tények utáni”) kormányzást lát. Értelmetlennek látszik minden filozófiai, politikaelméleti megközelítés, kulturális elemzés. Csak az eszközök használatát tartják fontosnak. Például az egyenlő választójog mechanizmusát. Ugyanakkor semmit sem tudnak kezdeni azzal, hogy az ilyen választásokban a többséget alkotó tájékozatlanok határozzák meg a demokrácia sorsát – miközben a demokráciák ellenségei éppen ezt tudják tökéletesen kihasználni. Madlovics Bálint Wittgensteint vallja: *„egy szónak jelentése - használata a nyelvben”*. Ez jellemzi a maffiaállami kommunikációt is. Ebben a jelentések nélküli, pusztán tárgyakból álló világban politikai eszmék sincsenek, idejét múlt a bal- és jobboldaliság, csak hatalmi praktikák ismerendők fel a maguk *„konkrétságában”*: a kultúrától és történelemtől független uralmi eszközök és alkalmazói.

Pedig nagy a tét: az múlik rajta, hogy mit kell az orbáni rendszerrel szembeszegezni. Ha csak hatalomtechnikáról lenne szó, akkor hatalomtechnikát – és akkor ugyanarra a szintre züllik a demokrata is, mint az ellensége. De mert valójában, még oly rejtve is ideológiáról van szó, ezért ezzel szemben más ideológiát és ezen alapuló versenyképes rendszert kellene szembeszegezni.

Ennek hiányában a remény veszett el egy időre. Kellett hozzá a demokrácia ellenségeinek és sok hívének szorgos együttműködése. Az utóbbiaknak is hatalmas a felelőssége, mert a demokráciát ők is csak uralmi technikának fogták fel. Mintha ez lenne maga a végcél, amely automatikusan biztosítja a közjót. A nyílt fasizmus és bolsevizmus katasztrófális ideológiái mind a demokrácia ellenségeit, mind híveinek jelentős részét arra sarkallták, hogy az előbbieket elrejtse az ideológiájukat, az utóbbiak pedig semmiféle politikai (*„viselkedési”*), eszmei elemzést ne tűrjenek meg. A kommunikáció persze fontos. Eszmék, történelmi és politikaelméleti háttér nélkül azonban a demokraták politikája is sivárrá és kiábrándítóvá vált. Ellenségeik pedig a keletkezett űrt sikerrel töltik ki a *„diskurzuson belül”* nemzetinek látszó, valójában fasisztoid ideológiai maszlaggal, és bebetonozzák a hatalmukat.

Ebben a látszólag stabil rendszerben a politika halálos állapotba került, mert már semmiféle kiegyensúlyozás nem működik. Az a tömeg, amely nem talál reményt a pusztán demokráciában, előbb-utóbb a helyette kapott *„narratívában”* is csalódni fog. Ettől kezdve minden kiszámíthatatlan.